

„Kelj fel rózsám itt a májfa, jó éjszakát, vigyázz rája!”

A mostani aktuális témám május lévén, az egyik legjelentősebb májusi szokás lesz, a májusfaállítás. Ahogy az idén végigmentem a falun, nagy sajnálatomra csak 1 májuszfát véltem felfedezni. Ha valakinek ezen kívül mégis van, akkor elnézést kérek, és gratulálok hozzá.

Azt nyilván mindegyikünk tudja, hogy a májuszfát a legények állították az általuk kiszemelt leányoknak, szerelemi ajándékként. De vajon azt is tudjuk-e, hogy honnan ered ez a szokás? Mint rengeteg magyar népszokásnak, ennek is vallási gyökerei vannak, ami szerint szent Jakab és szent Fülöp térítőtűje során csatlakozott hozzájuk egy szűz hajadon, akit emiatt sok rágalmazás, rosszindulatú megjegyzés ért. Hogy eloszlassa a lány a gúnyolódókat, letűzte vándorbotját és imádkozni kezdett, vándorbotja pedig kizöldellt. Ezért tartják úgy, hogy megtiszteltetés „a jó magaviseletű”, tiszta életű, csodált hajadonoknak Fülöp és Jakab apostol napjára virradóan (május 1.) magas, zöld fát állítani, ami a tisztaságot, a megújulást jelképezi. Elterjedt volt, hogy a hivatalok, közösségi házak, kocsmák elé is állították májuszfát.

A fát, amit a legények éjszaka „szereztek” (gyakran úgy lopták, persze volt, aki vásárolta) igyekeztek titokban felállítani a lányok ház előtt.

A méretet illetően megoszlottak a vélemények. Léteztek olyan falvak, ahol nem az volt a lényeg, hogy milyen magas, hanem a díszítés, hogy minél szebben felpántlikázzák, felszalagozzák, azonban előfordult olyan is ahol inkább a méretre helyezték a hangsúlyt: minél magasabb a fa, annál nagyobb a szerelem a legényben.

Ha májusfa, akkor egy dolog biztos, az ünneplés. Viszont az már kérdés, hogy mikor is került sor az eszem-izom, dínom-dánomra. Ismerünk olyan falvakat, ahol a legényeket még a faállítás után, hajnalban megkínálták a háziak, volt ahol csak a fa kivételekor, kitáncolásakor mulattak. Természetesen gyakori, hogy mindkét alkalommal megvendégelték a legényeket. Mielőtt a fát kivették volna, versenyt hirdettek, hogy ki tud felmászni azért a palack italért, ami fa tetején lógott. Aki fel tudott mászni, az jutalmul megihatta a szomjoltó és kedélyjavító itókat. Azonban gyakran megtréfálták egymást a legények, és erős paprikás vizet tettek az üvegbe.

Szurkálódás és piszkálódás ebben az időszakban is jelen volt, például akkor, ha egy lánynak két legény is udvarolni szeretett volna, májusfaállításakor, igencsak résen kellett lennie, mert ilyen esetben gyakori volt, hogy ellopták egymás, már felállított fáit. Azonban a „rossz hírű” lányokat sem kímélték, az ő házuk elé kiszáradt gallyakra lyukas fazekat húztak.

Mint sajnos saját környezetünkön is látjuk ez a szokás is hanyatlóban van, már csak néhol, mutatoba találkozunk egy-két májuszfával. Őszintén kívánom, hogy jövőre sok lány ébredhessen Fülöp és Jakab apostol napján májuszfával az ablaka alatt, mi pedig egy jó kis májusfa kitáncolásán együtt mulathassunk!

Dani Krisztina

Forrás: Tátrai Zsuzsanna: Jelek napok - ünnepi szokások In: Magyar Néprajz. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Csodabogarak

Az aktuális témánk a rádió távirányítású repülőmodellezés, melyről Keresztes Róbertet kérdeztem.

2007 őszén kezdtem érdeklődni a modellezés iránt, egy közösségi oldalon, egy barátom profiljában láttam, hogy ezzel foglalkozik, gondoltam ezt nekem is ki kell próbálni. Kis internetes ismeretszerzés után megvettem első rádiómat, egy 7,5 cc-is metanolos motorral üzemelő modellrepülő. Sok számítógépen történő szimulátoros gyakorlás után, kimentem egy modellreptérre ahol kértem, és kaptam kis segítséget. Hamar belerázódtam, már az első repüléskor már én szálltam le a gépemmel, persze felügyelet mellett. A következő alkalmakkor már felügyelet nélkül is gond nélkül ment a modell biztonságos repítése. Folyamatosan adtam vettem a gépeket, néha egy-egy törés is előfordult, kb. 20 repülőmodell fordult meg a hangáromban.

Sok kívülálló játéknak véli ezt a hobbit, pedig koránt sem

az, annál jóval összetettebb, bonyolultabb dolog. A jó pap hőtől tanul mondás igaz a modellezésre is, nagyon sok ismeretet lehet elsajátítani, soha nem lehet azt kijelenteni, hogy már nincs mit megtanulni.

Repülőmodellezésen belül létezik sok kategória, vannak akik verseny szerűen űzik, van aki hobbi szinten önmaga, és esetleg mások szórakoztatására. Lehet említeni a szabadon repülő modelleket, a körrepülőket, rádió irányítású modelleket (RC). Az RC modellezésen belül megemlíteném a robbanó motoros repülőket, ezek leggyakrabban metanol, vagy benzin üzeműek. Manapság léteznek már több hengeres soros, boxer, csillag motorok is, ezek akár több száz köbcentiméter hengerűrtartalmúak is lehetnek. Elektromos motorral üzemelő gépek is nagyon nagy számban vannak, a technika fejlődésével egyre jobb hatásfokú modellmotorok, akkumulátorok készülnek. Akinek lehetősége adódik, és a pénztárcája megengedi, az repülhet akár gázturbinás (sugármeghajtású) modellekkel is, ezek nagyon nagy precizitást, és felkészültséget

